

بررسی‌های درخشان شطرنج

علیرضا شفیعی

www.achmazstore.ir

TATA STEEL
CHALLENGE

Alireza Firouzja

بررسی‌های درخشان شطرنج

www.achmazstore.ir

در این کتاب، به بررسی و تحلیل بازی‌های درخشان شطرنج پرداخته شده است. این بازی‌ها به دلیل پیچیدگی و زیبایی خود، مورد توجه علاقه‌مندان به شطرنج قرار گرفته‌اند. در این کتاب، به بررسی بازی‌های درخشان شطرنج پرداخته شده است. این بازی‌ها به دلیل پیچیدگی و زیبایی خود، مورد توجه علاقه‌مندان به شطرنج قرار گرفته‌اند. در این کتاب، به بررسی بازی‌های درخشان شطرنج پرداخته شده است. این بازی‌ها به دلیل پیچیدگی و زیبایی خود، مورد توجه علاقه‌مندان به شطرنج قرار گرفته‌اند.

www.achmazstore.ir

■ سرشناسه: شفیعی، علیرضا، ۱۳۵۱. ■ عنوان و نام پدیدآورنده: بررسی‌های درخشان شطرنج /
علیرضا شفیعی. ■ مشخصات نشر: تهران، شباهنگ، ۱۳۹۹. ■ مشخصات ظاهری:
۲۶۴ ص. : مصور ■ شابک: ۲-۲۵۷-۱۳۰-۶۰۰-۹۷۸ ■ وضعیت فهرست‌نویسی: فیپا
■ موضوع: شطرنج — بازی‌ها ■ موضوع: Chess -- Collections of Games ■ موضوع:
شطرنج — راهنمای آموزشی. ■ موضوع: Chess -- Study and Teaching ■ موضوع:
شطرنج — آذربازی ■ موضوع: Chess -- Endgames ■ رده‌بندی کنگره: GV ۱۴۵۲
■ رده‌بندی دیویی: ۷۹۴/۱۵ ■ شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۲۰۴۴۳

بررسی‌های درخشان شطرنج

علیرضا شفیعی

www.achmazstore.ir

انتشارات شباہنگ

www.achmazstore.ir

بررسی های درخشان شطرنج علیرضا شفیعی

شرح تصویر روی جلد: مگنوس کارلسن قهرمان شطرنج جهان
۲۰۲۱ نظاره گر بازی علیرضا فیروز جادر مسابقات ویک آن زی
عکس از یوریان هوفسمیت

لیتوگرافی فیروز ، چاپ نقش ایران ، صحافی آذین
چاپ یکم ۱۳۹۹ ، شمارگان ۱۰۰۰ جلد
شابک ۲ - ۲۵۷ - ۱۳۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸
ISBN 978 - 600 - 130 - 257 - 2

همه حقوق چاپ، نشر و توزیع این اثر محفوظ است.

انتشارات شایان

مركز بخش خیابان انقلاب ، خیابان شهدای زاندارمری ، پلاک ۶۰ ، تلفن ۶-۳۵۴۲۴۶۶۶
فروشگاه ۱ خیابان انقلاب ، روبه روی دانشگاه تهران ، پلاک ۱۱۹۴ ، تلفن ۱۰۹۸۱۰۴۹۶۶
فروشگاه ۲ خیابان انقلاب ، خیابان فروردین ، ساختمان ناشران ، پلاک ۲۷۳ ، تلفن ۱۰-۳۶۰۹۰۹۶۶

تقدیم به همسرم آرم

www.achmazstore.ir

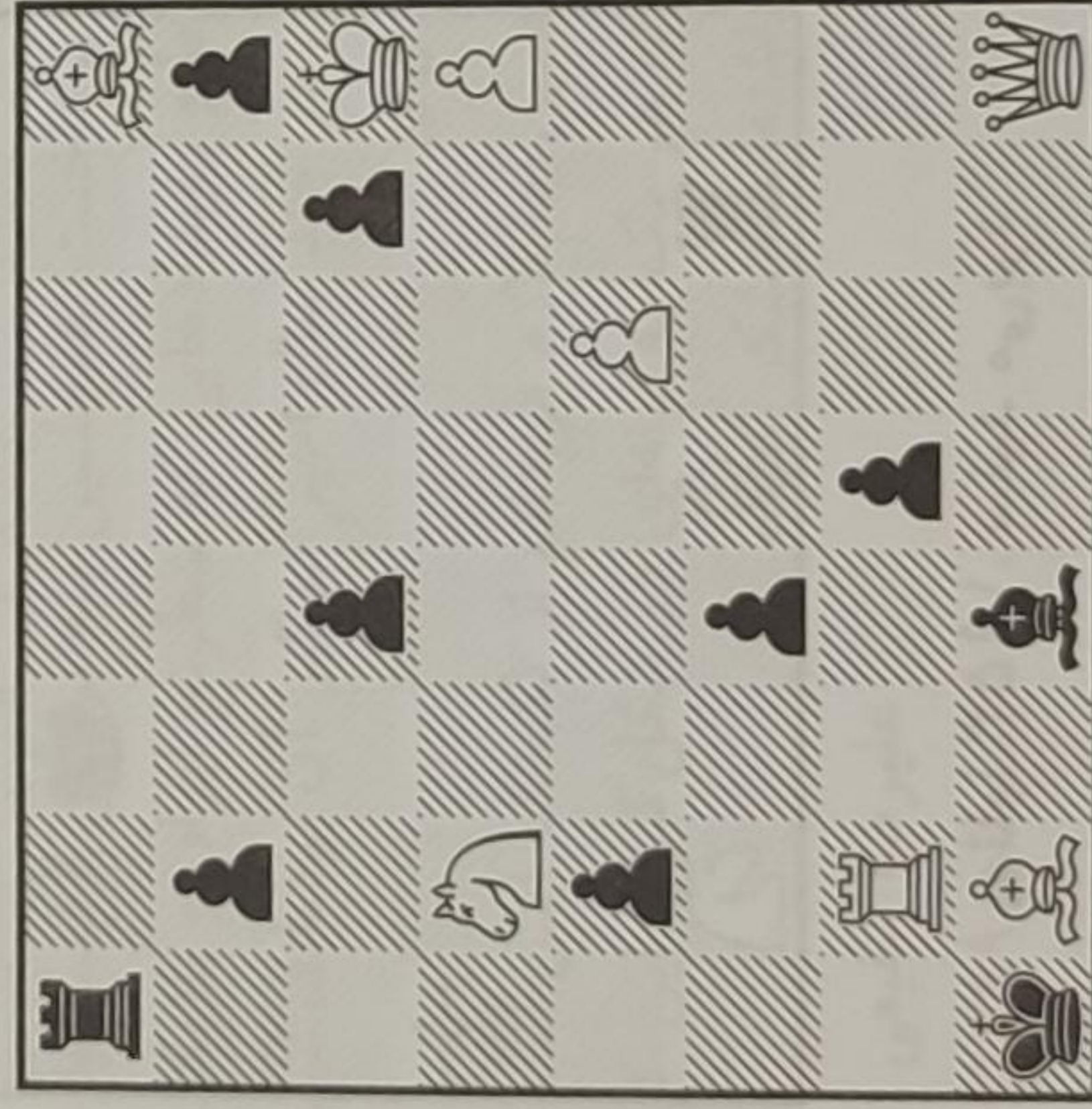
فهرست

۹	گفتار
۱۳	گذر از رؤیا
۳۳	سلحشور، همچون پرها...
۵۳	فیروزجا، پیروز آنجا
۷۳	نسل طلایی
۹۳	فریب...
۱۱۳	اشک و اندوه
۱۳۳	دهقان گرجی!
۱۵۳	تغییر پرچم
۱۷۳	شاعران شطرنج
۱۹۳	اهمیت محاسبه نکردن در شطرنج!
۲۱۳	آنچه به ما نمی‌آموزد...
۲۳۳	انتص خابات!
۲۵۹	سامی
۲۶۲	راحان و بررسی‌ها

پیشگفتار

شطرنج یا روایت تاریخ شکل گیری و پیشرفت آن هم نیست. هر چند اشاراتی خواهد شد، اما هدف، دیدن برخی از زیباترین بررسی‌های تاریخ شطرنج است! هدف، رساندن یک عاشق شطرنج به اوج دلباختگی است! و البته از محاسن و لزوم حل بررسی جهت پیشرفت یک شطرنج‌باز به تفصیل خواهیم خواندن این کتاب برای علاقه‌مندی که تازه با شطرنج آشنا شده جذاب و فرحبخش، و برای پیرومندترین اساتید، مفید و کاربردی خواهد بود.

جازه بدهید در همین ابتدا، تفاوت دو واژه کلیدی مسئله و بررسی را که گاه در گفتمان شطرنج هم به استباه جای یکدیگر استفاده می‌شوند، مرور کنیم. به سببی سوالات شطرنجی که از این دست است: «سفید شروع و در دو (یا سه، یا چهار و...) حرکت می‌کند» و یا «سفید شروع و در تعداد معینی حرکت خود را مات (یا مات کمکی) می‌کند» مسئله شطرنج (Problem) می‌گوییم. برای مثال:

مارین ایووت ۱۹۰۴، مات در سه حرکت

ایده نگارش کتابی در خصوص «بررسی‌های شطرنج» برای اولین بار در طول جلسات تمرینی که با علیرضا فیروزجا در سال ۱۳۹۷ داشتم شکل گرفت. این کلاس‌ها پس از المپیاد بین‌المللی شطرنج (باتومی، سپتامبر ۲۰۱۸) آغاز شد و در طول چند ماه بعد، پیش از دو مسابقه بین‌المللی دهه فجر و قهرمانی بزرگسالان کشور جدید یافت که در نهایت به قهرمانی علیرضا در هر دو مسابقه انجامید. حل بررسی‌های دشوار، به فعال شدن ذهن، و تقویت قوای محاسبه علیرضا کمک شایان توجهی کرده بود.

این جلسات در طول ماه‌های بعد از آن، با استقبال دیگر اعضای جوان تیم ملی (مقصودلو، طباطبایی، آیدنی، قائم‌مقامی، غلامی و...) به شکل انفرادی، دو نفره و گاه گروهی دنبال شد.

در جست‌وجوی یافتن بررسی‌های دشوار، که برای ارائه به بازیکنانی در آن سطح مناسب باشد، مجبور به مطالعه کتب و رجوع به منابع مختلف در این خصوص شدم. یک توفیق اجباری، اما نتیجه‌اش آن شد که خود، شیفته دنیای زیبا و شاعرانه بررسی‌های شطرنج شوم! وضعیت‌هایی شگفت‌انگیز به همراه زیباترین حرکاتی که در صفحه شطرنج قابل تصور است، در این بررسی‌ها پدیدار می‌شد که به ندرت مشابه آن در بازی‌های عملی دیده می‌شود. هدف از نوشتن این کتاب، شریک کردن شمای علاقه‌مند به شطرنج، در تجربه برگزاری آن کلاس‌ها، و دیدن آن زیبایی‌ها است.

به واقع زیبایی در شطرنج، در «بررسی‌های آخربازی» به اوج خود می‌رسد. آخربازی؟ نه، قرار نیست در گیر وضعیت‌های کسل‌کننده آخربازی باشیم! قصد طبقه‌بندی قاعده‌دار بررسی‌های

۱۹۵۳ طرح شده است. در بررسی‌ها، سفید همیشه به گونه‌ای به دردرس افتاده است؛ مجبور است زمانی که ظاهراً رسیدن به پیروزی محال است، باید مساوی کند، در حالی که وضعیت کاملاً با به نظر می‌رسد! در مثال فوق، سفید از برتری ماتریالی قابل توجهی برخوردار است، اما پیاده و هر دو فیل او زیر ضرب قرار دارند. با این حال، هنوز یک راه قطعی برای پیروزی وجود دارد:

2.g7 [1...♞xg6 2.♞c2+] 1.♞e5+! ♞xb3! ♞xf3+! ♞b8 3.♞b3! ♞xf3+! ♞b8 5.

و سفید با قربانی کردن هر سه سوار، موفق به ترفیع پیاده خود می‌شود.

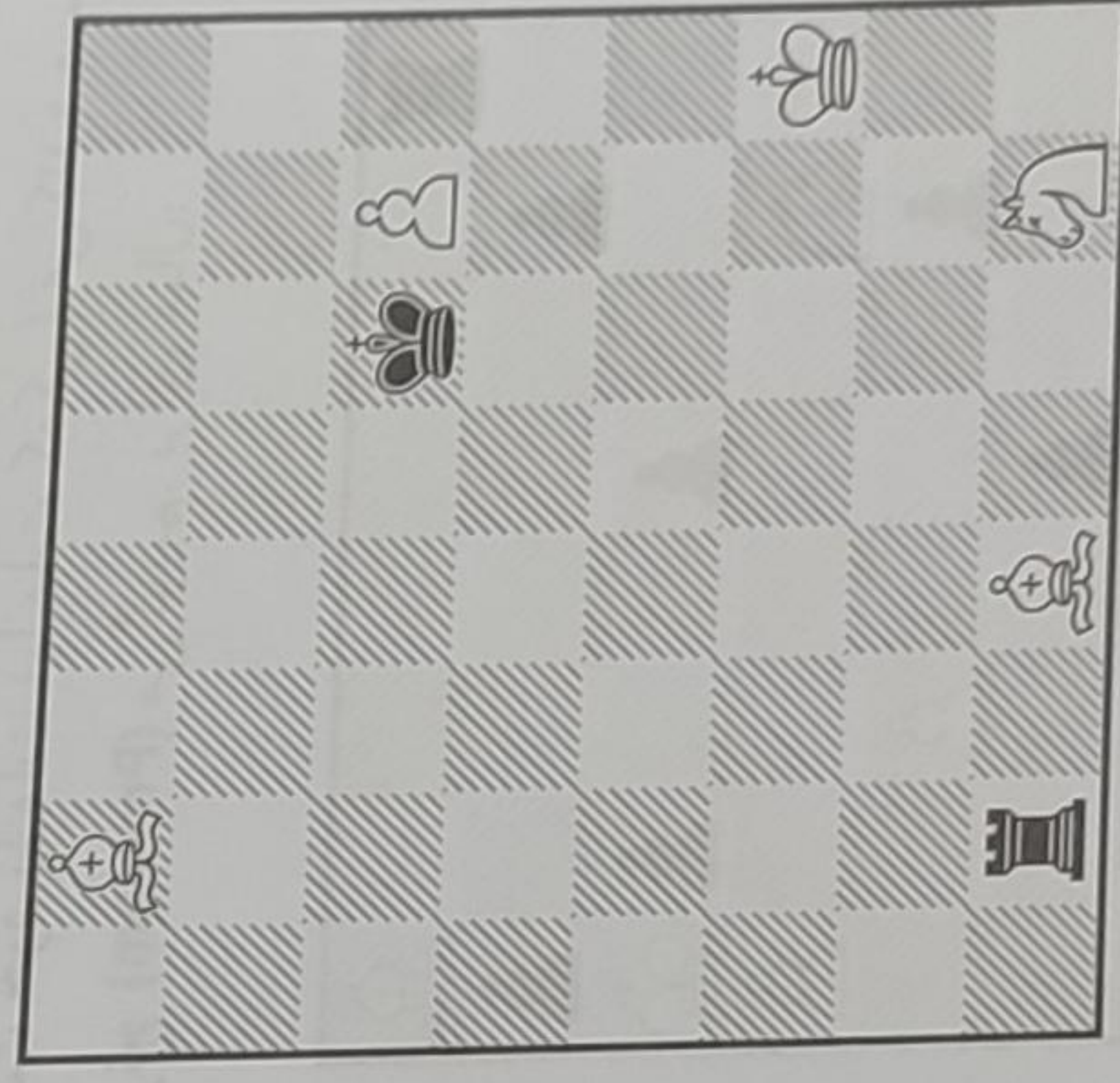
راه حل یک بررسی، همچون حرکات معمول در یک بازی عملی نیست، بلکه برعکس، طراحان به دنبال خلق استثنائات نادر در قیاس با انتظارات معمول هستند. دست طراحان بررسی نسبت به طراحان مسئله بسیار بازرتر است. آنها فقط به دنبال مات یا پات نیستند و محدودیتی در تعداد حرکات ندارند. راه حل بررسی، همچون یک بازی ساختگی توسط طراح ارائه می‌شود، اما انتظار می‌رود که چندان طولانی نباشد. با این تعاریف، طراحی یک بررسی، در وضعیت‌هایی با تعداد مهره کمتر مقدور است، که از این جهت به آن «بررسی‌های آخربازی» هم اطلاق می‌شود.

طراحی بررسی در دوران شکوفایی شطرنج در کشورهای اسلامی، در قرون ۹ و ۱۰ میلادی سر و شکلی به خود گرفت. اما به مرور، توجه به آن رنگ باخت تا قرن نوزدهم که چاپ کتاب دو شطرنج‌باز آلمانی یوزف کلینگ و برنهارد هورویتس در سال ۱۸۵۱ جان تازه‌ای به این هنر داد. در این کتاب ۲۰۸ وضعیت از طراحان مختلف آمده بود که نویسندگان برای اولین بار از واژه **Study** برای توصیف آن وضعیت‌ها استفاده کردند، و این اصطلاح پس از آن رایج شد. آنچه من در تعریف «بررسی» به شما ارائه کردم، معادلی فارسی برای آن است. در

وضعیت فوق یک مسئله شطرنج است که توسط طراح اسپانیایی والتین مارین ایووت در سال ۱۹۰۴ طرح شده است. ما در این کتاب به این گونه سؤالات کاری نداریم. وضعیت فوق، اولین و آخرین «مسئله» در این کتاب است! این هم کلید حل آن: 1.♞c6!! bxc6 2.♞a3! bxa3 3.♞b8#

یافتن پاسخ بقیه شاخه‌های ممکن هم با شما...

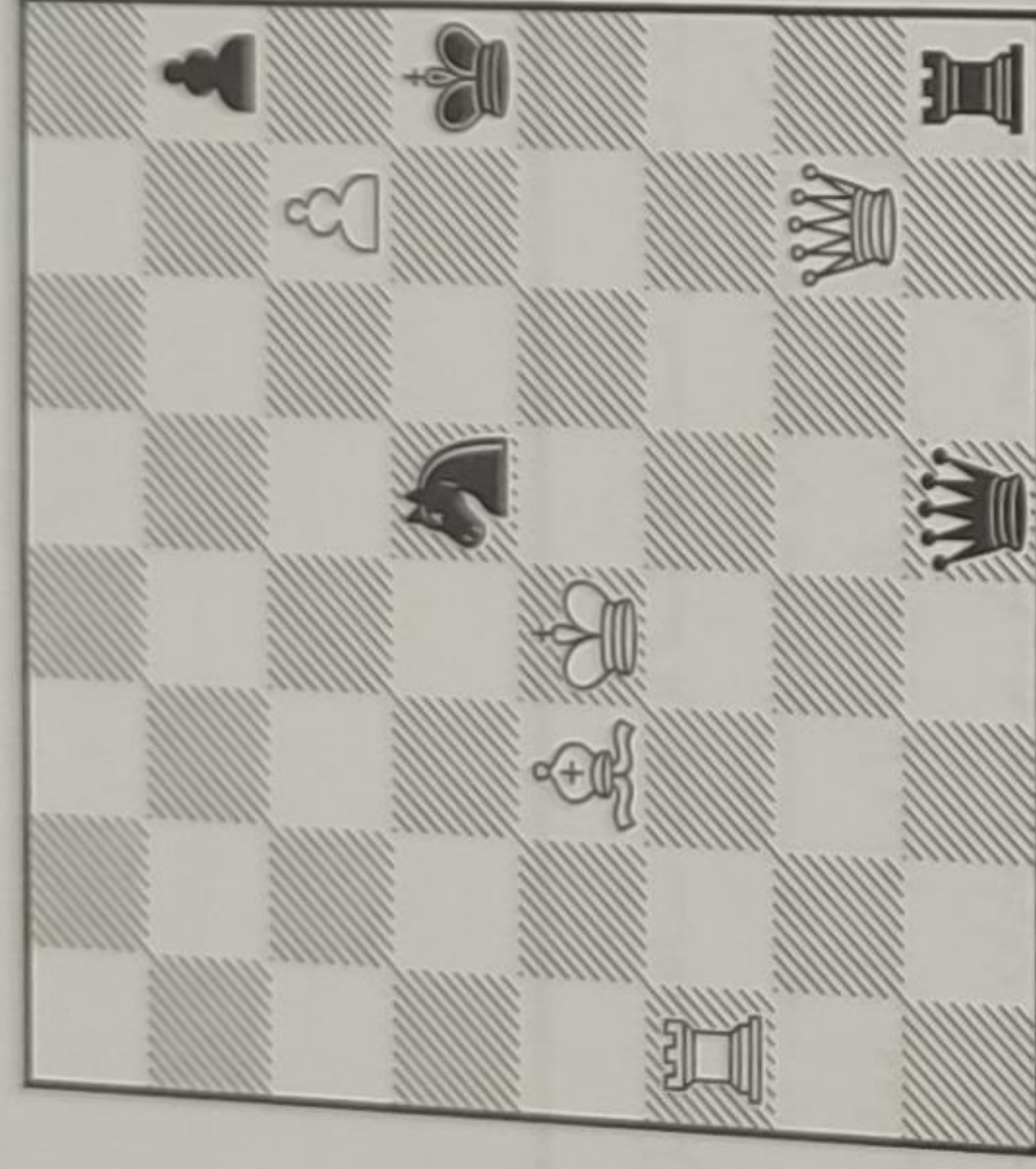
اما منظور از بررسی چیست؟ بررسی (Study) یک وضعیت قانونی شطرنج است که توسط طراح آن خلق و به ندرت از بازی‌های عملی گرفته شده است. در یک بررسی، صحبت از مات فوری نیست. همیشه نوبت حرکت با سفید است (بجز موارد خاص) و طراح، برای حل‌کننده بررسی تصریح کرده که سفید شروع و می‌برد، و یا این که شروع و تساوی را اجباری می‌کند. راه حل باید در برابر دفاع سیاه، یا دقیق‌تر بگوییم در برابر آنچه بهترین دفاع سیاه به نظر می‌رسد، یگانه باشد. این راه از نظر طراح، خط اصلی حل بررسی است که قاعدتاً با ارائه مجموعه‌ای از حرکات تاکتیکی زیبا و غافلگیرکننده همراه است. وضعیت زیر را در نظر بگیرید:

ووتاوا ۱۹۵۳، سفید می‌برد

وضعیت فوق یک بررسی ساده، اما دل‌نشین است که توسط طراح نامدار اتریشی آلوئیس ووتاوا در سال

و سفید به شکل زیبا و غافلگیرکننده‌ای بازی را پات می‌کند! اما بررسی زیر:

مینسکی ۲۰۱۷، سفید می‌برد

یک بررسی بسیار دشوار است که شاید نیرومندترین اساتید شطرنج هم نتوانند راه پیروزی سفید را بیابند. راه‌حل این بررسی را در فصل اول خواهید دید. در این کتاب، ضمن دیدن زیبایی‌هایی هوش‌ربا از بررسی‌های آخربازی، با برخی از مشهورترین طراحان بررسی در تاریخ شطرنج نیز آشنا خواهیم شد. همچنین در برخی موارد، به آنچه در طول جلسات تمرینی با اعضای تیم ملی گذشته است نیز خواهیم پرداخت. همچنین به برخی از مسابقات، حاشیه‌ها و رویدادهایی که شطرنج ایران و بازیکنان تیم ملی در چند سال اخیر درگیر آن بوده‌اند، اشاره خواهم کرد.

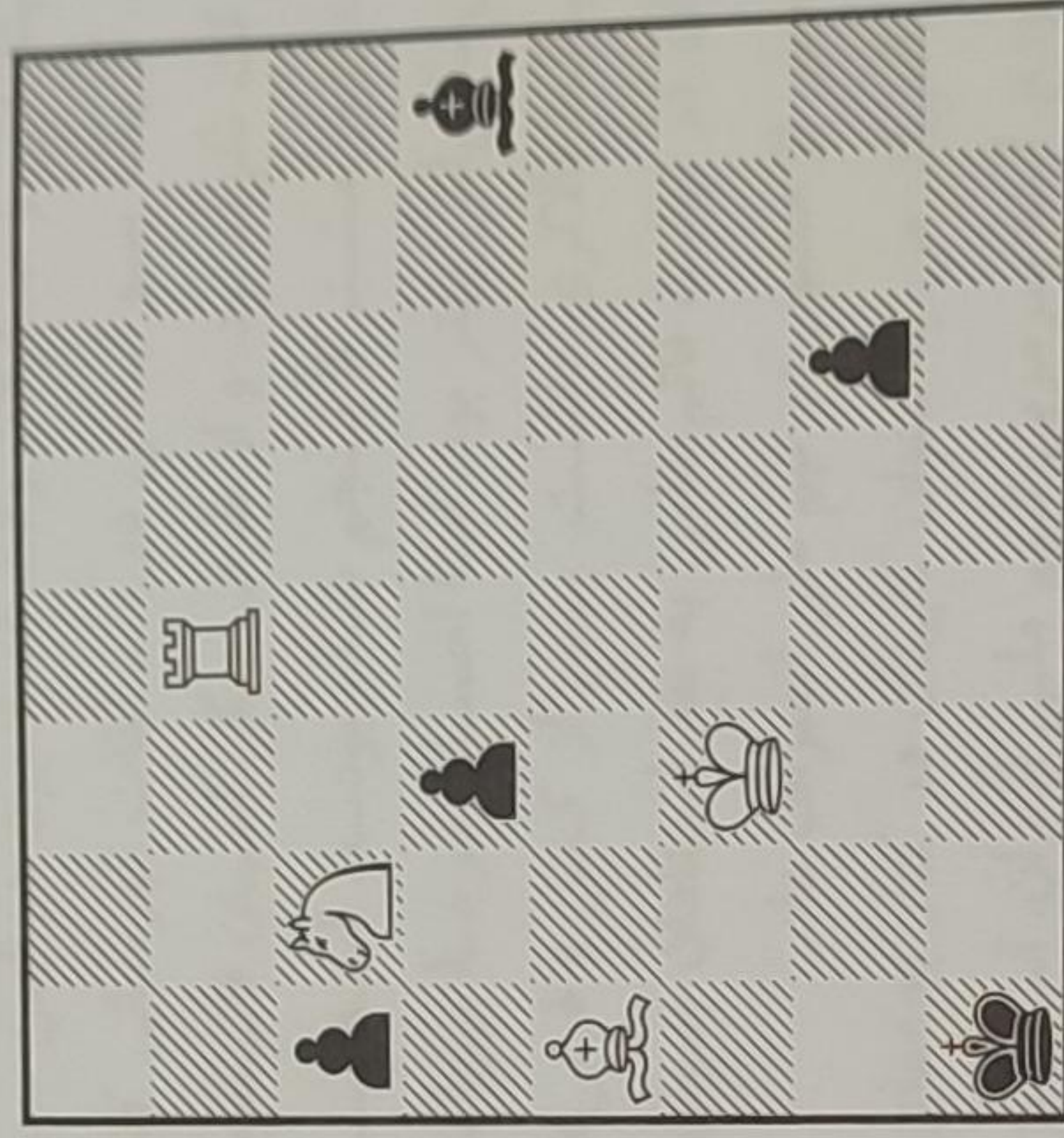
در همین جا لازم می‌دانم از تک‌تک این اساتید جوان که هر یک به‌گونه‌ای در شکل‌گیری این کتاب نقش داشته‌اند، تشکر کنم.

علیرضا شفیعی

زمستان ۱۳۹۹

ادبیات شطرنج ایران، برای سال‌ها تنها از معادل فرانسوی «اتود» استفاده شده است.

یک بررسی، همچون مثال ارائه شده، ممکن است راه‌حلی کوتاه و ساده داشته باشد، و یا ممکن است آن قدر پیچیده باشد که حتی قهرمان جهان هم نتواند از پس حل آن برآید! بدیهی است آنچه در جلسات تمرینی تیم ملی ارائه می‌شد، بررسی‌های سخت، و گاه فوق‌العاده دشوار بود. اما من در اینجا بررسی‌هایی جذاب، اما ساده‌تر را هم به مجموعه آن تمرین‌ها اضافه کرده‌ام تا برای علاقه‌مندان در سطوح پایین‌تر هم چالش‌برانگیز باشد. برای مثال بررسی زیر را در نظر بگیرید. این تمرینی ساده برای یک استادیوزگ است که به طور طبیعی باید آن را در یک یا دو دقیقه حل کند:

ووتاوا ۱۹۵۲، سفید مساوی می‌کند

سفید نمی‌تواند از ترفیع پیاده f2 جلوگیری کند. اگرچه شاه سیاه در گوشه صفحه وضعیت مناسبی ندارد، اما راهی برای مات کردنش هم دیده نمی‌شود. آیا سفید بازنده است؟ خیر...

1. **b5! axb5 2. c4! bxc4**

اگر سیاه پیاده‌اش را وزیر می‌کند:

2...f1? 3. **a7+ b1 4. d2+ c1**

و حالا سفید با **5. a1#** مات می‌کند.

3. **a7+ b1 4. b7+ c1 5. f7! xf7**

گذر از رؤیا

متفاوت. مثل این است که شما از چند ساعت قبل از شروع یک مسابقه فوتبال به ورزشگاه بروید. در جوی صحنی محیط قرار بگیرید. بازی را با تمام حاشیه‌های آن در زیر تابش آفتاب، یا ریزش برف و باران ببینید، یا این که یک هفته بعد، یک خلاصه چند دقیقه‌ای از بازی را روی گوشی همراهتان بازبینی کنید. فرق می‌کند! باور کنید یا نه، داستان یک پیکار شطرنجی به مراتب پیچیده‌تر است. شرایط بازیکن از هر نظر که تصورش را بکنید، توانایی و درک فنی که جای خود، از سلامت و آمادگی جسمانی، مسائل روحی و روانی، خواب کامل و تغذیه مناسب، و از آن سوی شرایط جدول مسابقه، این که بازیکن به برد احتیاج دارد یا نه، شرایط سالن مسابقه، نور، صدا و هزار جور دلیل کوچک و بزرگ دیگر، در نهایت به گرفتن یک تصمیم، و انجام یک حرکت در صفحه شطرنج منجر می‌شود. آن‌گاه، چند سال بعد، علاقه‌مندی به شطرنج، فایل PGN آن بازی را داوونلود و موتور یک نرم‌افزار نیرومند شطرنجی را روشن می‌کند، و با تعجب از خود می‌پرسد، آخر چطور این استاد شطرنج، چنین حرکت ضعیفی را در این لحظه بازی کرده است؟! غافل از این که این علاقه‌مند، هیچ ایده‌ای از بابت وقایع آن روز یا لحظه خاص، این که بازیکن در چه شرایطی بوده، چه در ذهنش گذشته، و چه در برابر چشم و گوش او در سالن مسابقه پدیدار شده نداشته است.

تجربه بودن در کنار بازیکنان هنگام مسابقه، و لمس تمامی شرایط سالن از نزدیک، با همان اضطراب‌ها و فشارهای روحی یک بازی دشوار در برابر حریفی

تیم ملی شطرنج ایران مرکب از پنج استادبزرگ جوان (برهام مقصودلو، پویا ایدنی، محمدمبین طباطبایی، علیرضا فیروزجا و مسعود مصدق‌پور) در المپیاد جهانی شطرنج که در باتومی گرجستان و در اواخر سپتامبر ۲۰۱۸ آغاز شد، حضور داشت. انتخاب پنج نفر نهایی اعزامی به این مسابقه، یکی از دشوارترین تصمیمات کمیته فنی و مسئولان وقت فدراسیون در این سال‌ها بود. از یک سو ایدنی در مسابقات قهرمانی کشور شرکت نکرده بود، و از طرف دیگر، احسان قائم‌مقامی و مصدق‌پور مشترکاً پنجم شده بودند. البته مسعود پوئن‌شکنی‌اش بهتر بود، اما احسان درجه بین‌المللی (ریتینگ) بالاتری داشت. پس از کش و قوس‌های فراوان، در نهایت قائم‌مقامی به نفع استادان جوان‌تر و آینده‌دار، از حضور در تیم ملی انصراف داد.

در المپیاد، من به عنوان کاپیتان در کنار بچه‌های تیم ملی بودم. البته سرمربی تیم ملی ایران، استادبزرگ ایوان سوکولوف هلندی بود، اما او نمی‌توانست در سالن مسابقه بچه‌های تیم را همراهی کند. او طبق قراردادش با فدراسیون بین‌المللی شطرنج، باید در اتاق تفسیر آنلاین حضور می‌یافت! به همین دلیل، مسئولیت کاپیتانی تیم به من سپرده شده بود. این گونه بود که توانستم لحظه به لحظه، و حرکت به حرکت، تصمیمات و رفتارهای بازیکنان جوان تیم را در طول یک مسابقه مهم یازده دوری - از نزدیک - شاهد باشم.

همراهی با یک بازیکن شطرنج، هم‌زمان با انجام بازی‌اش یک چیز است، اما دیدن بعدی آن بازی از روی کتاب و مجله، یا در فضای اینترنت، داستانی کاملاً

فیروزمند و آشنایی بیشتر با چگونگی واکنش بازیکنان در وضعیت‌های تاکتیکی یا پوزیسیونی، مدیریت زمان، میزان جنگندگی، رویکردهای منطقی یا احساسی در لحظه تصمیم‌گیری‌های دشوار، همه و همه به شناخت بهتر من از تک‌تک این بازیکنان منجر شد، که بعداً در هر چه مفیدتر برگزار کردن جلسات تمرینی مؤثر واقع گردید. البته در آن زمان تمرکز من بیشتر روی علیرضا فیروزجا بود.

علیرضا عاشق حمله کردن است. او دوست دارد سوارهایش آزادی عمل داشته باشند. نمی‌تواند غیر فعال بازی کند. می‌خواهد در اولین فرصت، ابتکار عمل را برآید و به قصد شکار شاه حریف رهسپار شود. در سن ۱۵ سالگی، به شکلی اعجاب‌آور، نشانه‌های یک استاد باتجربه در تصمیمات شطرنجی‌اش به چشم می‌خورد. پشت میز مسابقه، خوب و مسلط می‌نشست. تمرکز داشت. کاملاً غرق بازی خود بود. در یک مسابقه تیمی همچون المپیاد، چندان درگیر دیدن بازی هم‌تیمی‌ها نمی‌شد. حاشیه‌های سالن تمرین را به هم نمی‌زد. سرش به کار خودش بود. سریع و دقیق محاسبه می‌کرد و به توانایی‌اش در این خصوص اطمینان داشت. به همین دلیل، به ندرت اسیر تنگی زمان می‌شد. از آن سوی، شم بی‌نظیری در حس کردن خطر داشت. خطر را از فرسنگ‌ها دورتر بو می‌کشید و می‌دانست الان وقت دل به دریا زدن نیست و اگر لازم بود، به تساوی رضایت می‌داد! اعجوبه تاکتیک بود، اما بی‌گذار به آب نمی‌زد. اصول حمله به شاه را بلد بود، اما شلنگ‌تخته هم نمی‌انداخت! همچنین، می‌دانست کی و کجا باید صبور باشد.

برخلاف آنچه که بعضی ادعا می‌کنند، درک علیرضا از استراتژی و مفاهیم پوزیسیونی شطرنج ضعیف نیست. در حقیقت، توان فوق‌العاده او در بازی دینامیک و دید تاکتیکی محشرش، درک پوزیسیونی او را - در مقایسه - ضعیف جلوه می‌دهد! البته او هنوز در آن دوره، به چند سال کار سازمان‌یافته و مربیان تراز اول جهانی نیاز داشت. ایوان سوکولوف او را با «آناند جوان»

مقایسه می‌کرد، اما به نظر من، سبک فیروزجا در میان قهرمانان جهان، بیش از هر کس به بوریس اسپاسکی نزدیک است. یک سبک تهاجمی، اما با توانایی فراگیر در همه عرصه‌های بازی شطرنج. بعضی مواقع به فارسی گفتنش در یک لغت سخت است. سبکی به قول میخائیل باتونیک: یونیورسال! همچون اسپاسکی، علیرضا توانست در فاصله یک سال، از سپتامبر ۲۰۱۸ تا سپتامبر ۲۰۱۹، درجه بین‌المللی خود را از ۲۵۸۲ به ۲۷۰۲ ارتقاء دهد و نام خود را به عنوان اولین استادبزرگ ایرانی که توانسته این مرز رویایی را رد کند، بر سر زبان‌ها انداخت.

در آن دوره، یکی از نقاط ضعف علیرضا را در امر دفاع کردن یافتیم. از این که به شاهش حمله شود نفرت داشت. چندین شکست او در فاصله دو سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ زمانی رخ داد که حریف، ماتریالی قربانی کرده، ابتکار عمل را به دست گرفته و به شاه علیرضا یورش برده است. او دفاع درست را پیدا نمی‌کرد و شکست می‌خورد. در همین المپیاد، در برابر حریفی به مراتب ضعیف‌تر از خودش از تیم سوم گرجستان مغلوب شد که تنها شکستش در این مسابقات بود. به همین دلیل، در جلسات خصوصی ماه‌های بعد، علاوه بر روال عادی حل بررسی، وضعیت‌هایی را در خصوص هنر دفاع در شطرنج برگرفته از بازی‌های عملی برایش چیدم. او در یافتن حرکات و طرح‌های تدافعی، به خوبی زمان حمله نبود. بررسی زیر یکی از اولین مثال‌هایی بود که برای علیرضا چیدم. حل بررسی، یک روش عالی برای تیز کردن قوای تجسم، و تقویت توان محاسبه و ارزیابی درست از شاخه‌های طولانی است که به آن مفصلاً خواهم پرداخت. همچنین با حل بررسی، هوشیاری بازیکن در جهت یافتن پاسخ‌های غیرمنتظره و دیدن امکانات پنهان حریف بیشتر می‌شود. برای من تعجبی نداشت که او بررسی‌هایی با موضوع «مات کردن شاه» را به نسبت بررسی‌های دیگر، راحت‌تر حل می‌کرد. برای او حدوداً ۳۵ دقیقه زمان برد تا این بررسی را

حل کند، و تا پایان وضعیت را «ببیند». بدیهی است که در این جلسات تمرینی، بازیکنان اجازه حرکت دادن مهره‌ها را ندارند و باید همه چیز را از ابتدا تا انتها، در ذهن خود محاسبه کنند. کتاب را با یکی از مشهورترین بررسی‌های تاریخ شطرنج آغاز می‌کنم:

میتروفانوف ۱۹۶۷ (نه دقیقاً)، سفید می‌برد

جایزه دوم به بعد به بحث نشستند! در نسخه اصلی، اسب سیاه به جای g2 در f3 قرار داشت که متأسفانه بررسی را دچار اشکال می‌کرد. اما در زمان ارائه به مسابقه، کسی متوجه ایراد آن نشد (خبری از نرم‌افزارهای شطرنجی امروزی نبود). برعکس همگان، در ابتدا نسخه اصلاح شده و پاسخ آن را به شما نشان می‌دهم. و تنها بعد، داستان نسخه اصلی را بازگو خواهم کرد. از این رو، وضعیت فوق دقیقاً آن چیزی نیست که میتروفانوف در سال ۱۹۶۷ و در آن مسابقه ارائه داد.

1.b6+

اجباری. سفید نباید اجازه کیش فیل در c7 را بدهد.

1...♔a8 2.♞e1!

در ادامه

2.g7 h1♞ 3.g8♞+ ♔b8 4.a7 ♞a1+

سیاه کیش دائم دارد. سفید در ابتدا با قربانی کردن رخ،

راه رسیدن وزیر حریف به خانه a1 را مسدود می‌کند.

2...♜xe1 3.g7 h1♞

کیش بینابینی 3...♜c4+ کمکی به سیاه نمی‌کند:

4.♔b5 h1♞ 5.g8♞+ ♔b8 6.a7 ♞h2 7.

♞xb8+ ♞xb8 8.axb8♞+ ♔xb8 9.♔xc4

و سفید می‌برد.

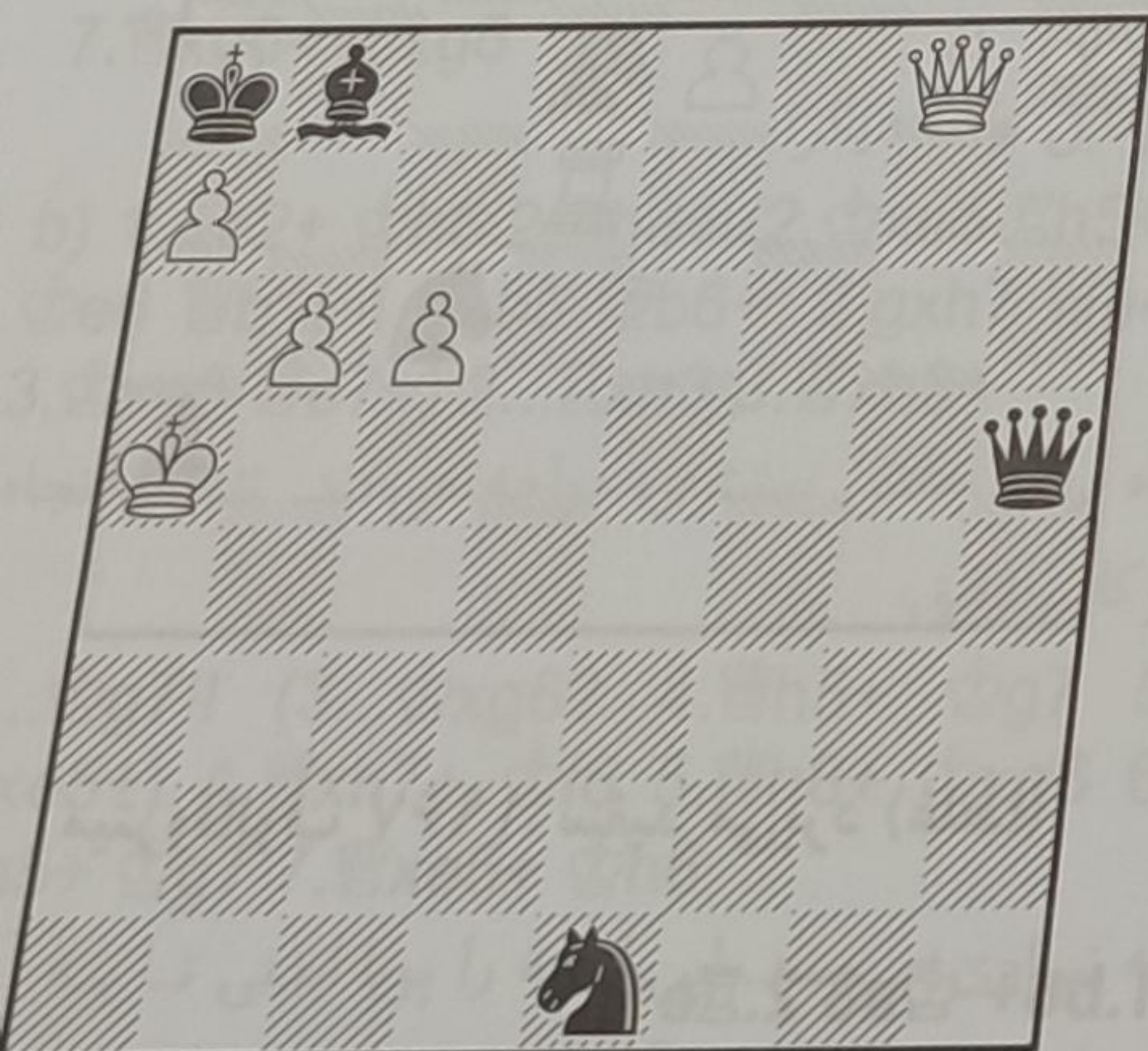
4.g8♞+ ♔b8 5.a7

آیا کار سیاه تمام است؟ 6.♞e6 5...♜d7 به جایی

نمی‌رسد، اما او یک دفاع هوشمندانه می‌یابد:

5...♜c6+! 6.dxc6 ♞xh5+

به نظر می‌رسد به کیش دائم دست یافته است، اما...

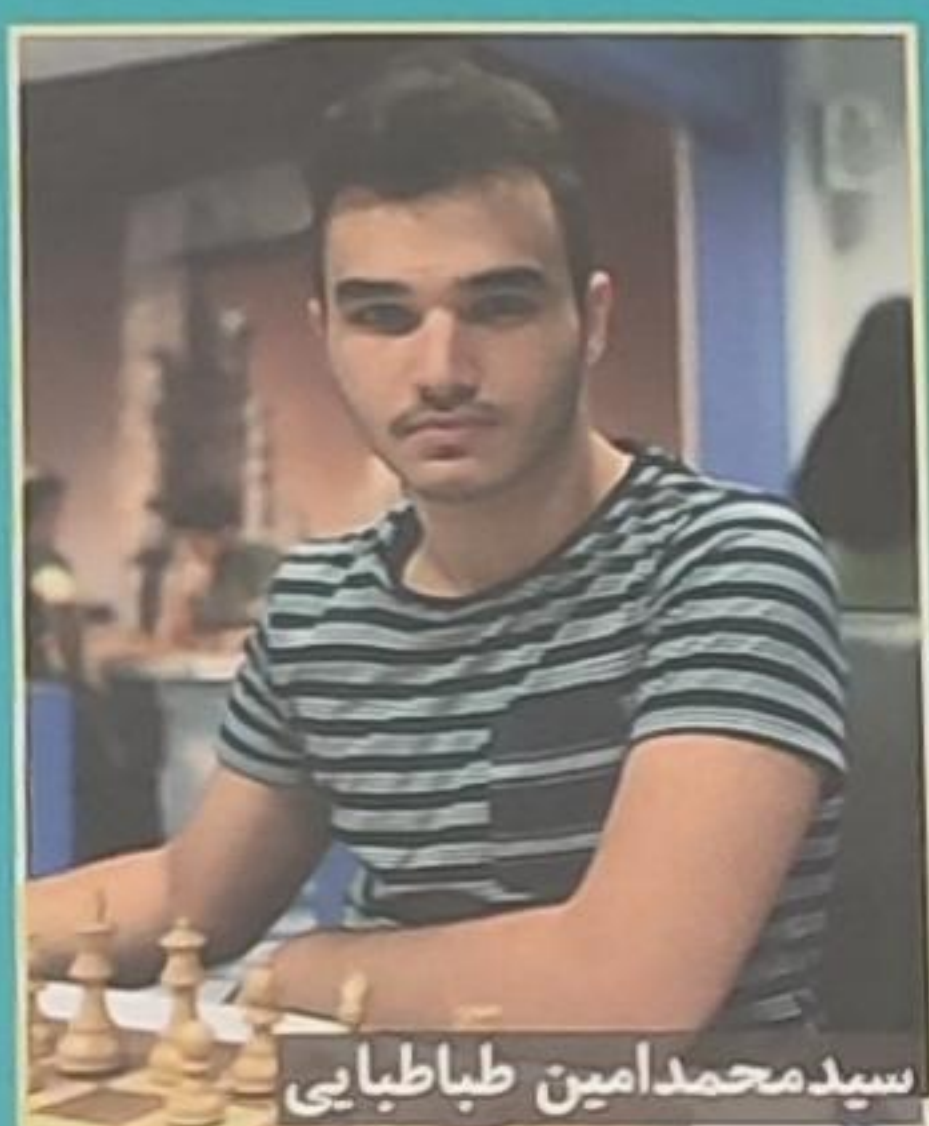
لئوپولد میتروفانوف طراح مشهور روس در سال ۱۹۳۲ در لنین‌گراد (سنت‌پترزبورگ فعلی) متولد شد. او که یک مهندس شیمی بود، چندصد بررسی آخربازی از خود به جای گذاشت که ۴۰ تای آن جایزه اول مسابقات طراحی را از آن خود ساخته است. میتروفانوف قدی کوتاه و جثه‌ای نحیف داشت که قاعدتاً ناشی از سوء تغذیه در دوران قحطی محاصره لنین‌گراد، در طول جنگ جهانی دوم بود. او در سن ۶۰ سالگی در گذشت. بررسی‌های آخربازی به یادگار مانده از او، ثابت می‌کند که وی از نوابغ تاریخ در عرصه طراحی بررسی بوده است. بررسی فوق مشهورترین اثر اوست. اما این وضعیت، نسخه اصلاح شده طرح اصلی است که در سال ۱۹۶۷ در مسابقه‌ای از میان ۲۵۰ بررسی، جایزه اول را به خود اختصاص داد. در میان داوران آن مسابقه، میخائیل تال نیز حضور داشت و در نگاه اولیه هیئت داوران، شاهکار میتروفانوف حتی قابل مقایسه با دیگر بررسی‌ها نبود، و آنها برای انتخاب

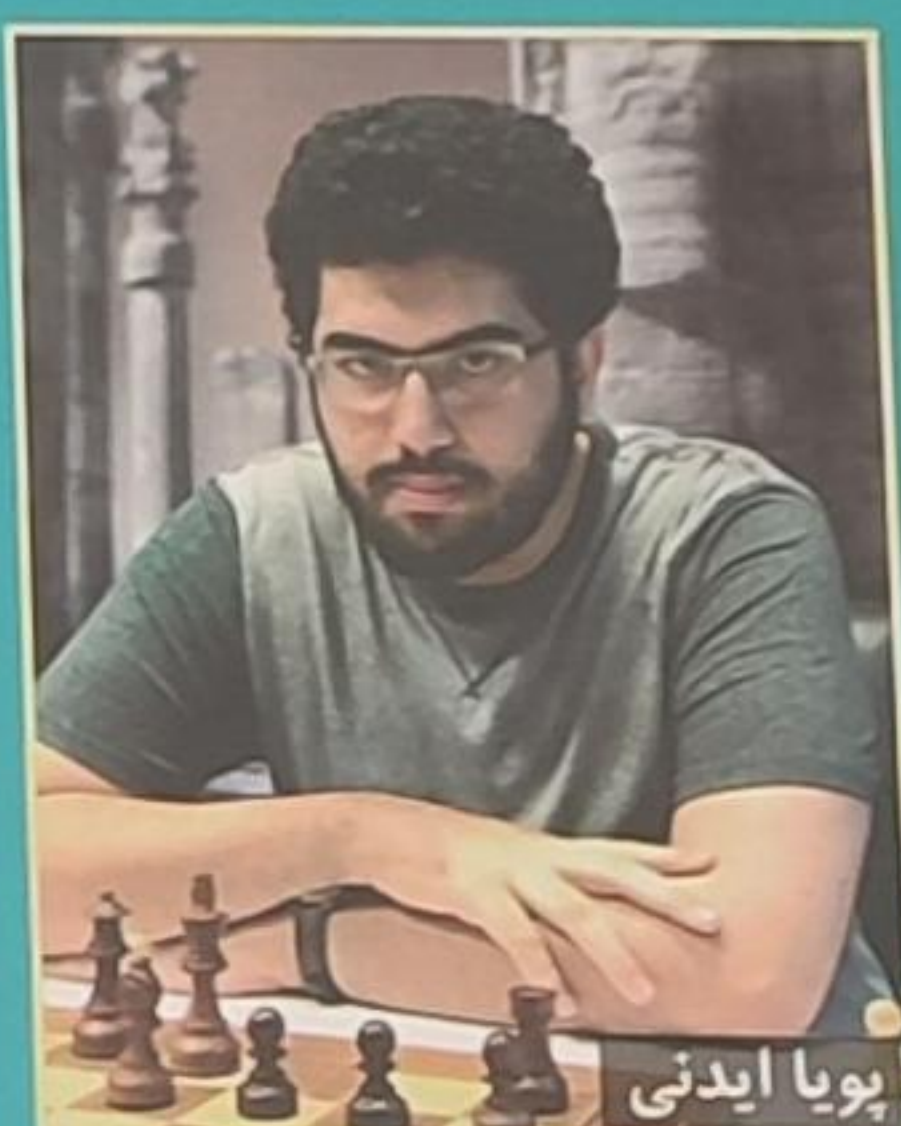
احسان قائم مقامی

برهام مقصودلو

سید محمد امین طباطبایی

پویا ایدنی

ایده نگارش کتابی در خصوص «بررسی‌های شطرنج» برای اولین بار در طول جلسات تمرینی که با علیرضا فیروزجا در سال ۱۳۹۷ داشتم شکل گرفت. این جلسات به مرور با استقبال دیگر اعضای جوان تیم ملی (مقصودلو، طباطبایی، ایدنی، قائم مقامی و غلامی) به شکل انفرادی، دو نفره و گاه گروهی دنبال شد. حل بررسی، یک کار تمرینی روزانه اساتید شطرنج است که به

فعال شدن ذهن، تقویت توان محاسبه، تیز کردن قوای تجسم، یافتن پاسخ‌های غیر منتظره و دیدن امکانات پنهان حریف کمک شایان توجهی می‌کند.

کتاب حاضر درباره دنیای زیبا و شاعرانه «بررسی‌های شطرنج» است. وضعیت‌هایی شگفت‌انگیز به همراه زیباترین حرکاتی که در صفحه شطرنج قابل تصور است، توسط طراحان هنرمند آن خلق شده‌اند، که به‌ندرت مشابه آن در بازی‌های عملی دیده می‌شود. به‌واقع، زیبایی در شطرنج در این دنیای جادویی به اوج خود می‌رسد.

آرین غلامی

هدف از نوشتن این کتاب، شریک کردن شمای علاقه‌مند به شطرنج،

در تجربه برگزاری آن کلاس‌ها، و دیدن این زیبایی‌های هوش‌ربا است. برخی از شوک‌آورترین حرکات را در برگزیده‌ای از درخشان‌ترین بررسی‌های تاریخ شطرنج خواهید دید! همچنین بسته‌گریخته به برخی از مسابقات، حاشیه‌ها و رویدادهایی که شطرنج ایران و بازیکنان تیم ملی در چند سال اخیر درگیر آن بوده‌اند، اشاراتی کرده‌ام...

تشارات شابهنگ

www.shabangbook.com

برای مشاهده قیمت به روز این کتاب به سایت
achmazstore.ir مراجعه نمایید.

ISBN 978-600-130-257-2

9 786001 302572

shabangbook.com

shabang_pub

shabang_books

info@shabangbook.com